



ŽEMAITIJOS SKAUTŲ ORGANIZACIJA

UGDYMO PROGRAMA

Programos rengėjai:

vyresn. sk. Vykinta Zeleckytė

vyresn. sk. sktn. Jurgita Girdvainienė

pat. sk. Eglė Katkutė

sktn. sk. vytis br. Andrius Byčius

sktn. sk. vytis br. Giedrius Girdvainis

ĮVADAS

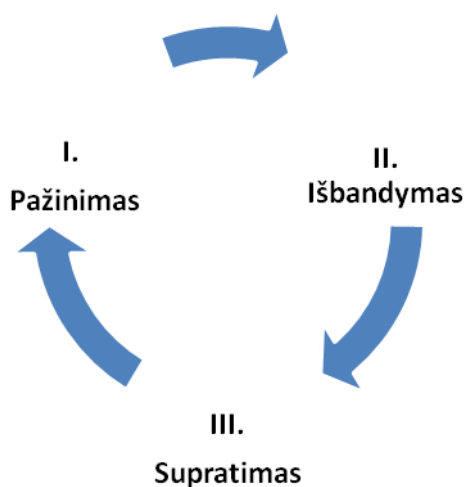
Ugdymo programos tikslas: ugdyti organizacijos narius remiantis skautiška ideologija.



Kaip ugdymo programa įgyvendinama?

Ugdymo programos įgyvendinimas apima tris etapus:

- I. Pažinimą
- II. Išbandymą, išgyvenimą
- III. Supratimą / suvokimą



Šis trijų etapų įgyvendinimo procesas vyksta nuolat. Susipažinus su dalyku, jis yra išbandomas, išbandžius jis geriau suprantamas, suvokiamas, vyksta refleksija grupėje ar individualiai, ir vėl vyksta to paties dalyko gilesnis pažinimas arba naujas kito dalyko pažinimas ir t. t. Trijų etapų procesas gali vykti susipažįstant su nauja tema, vykti visus metus gyvenant skiltyje ar net kelerius metus – nuo vieno žodžio iki kito žodžio.



Kokiomis formomis įgyvendinama ugdymo programa?

Programa įgyvendinama per:

- ✔ *Skautišką veiklą* – stovyklos, žygiai, sueigos, mokymai, renginiai, susitikimai;
- ✔ *Visuomenės veiklą* – akcijos, renginiai, valstybinės šventės, minėjimai;
- ✔ *Bažnytinę veiklą* – jaunimo dienos, rekolekcijos, bažnytinės šventės, religijos praktikavimas.

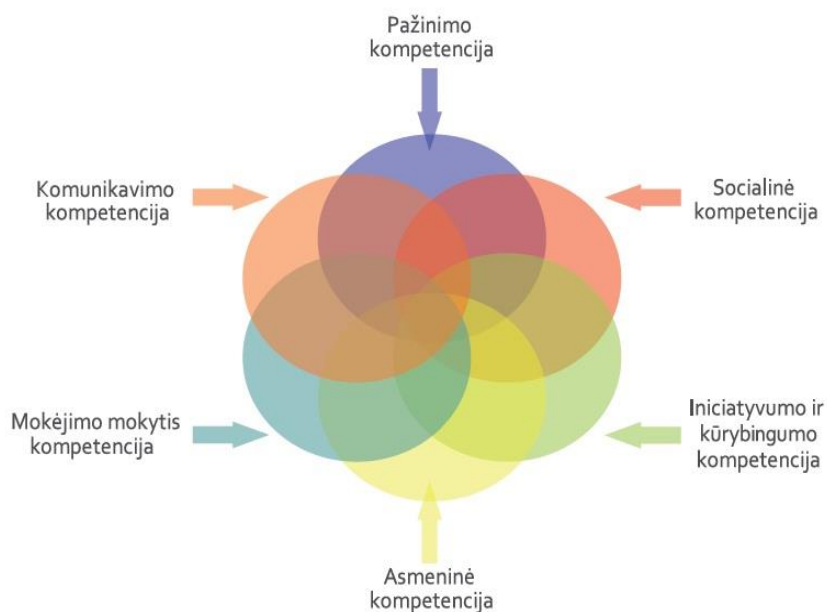
KOMPETENCIJŲ UGDYMAS



Kokios kompetencijos ugdomos?

Skautų ugdymo programa ugdomos bendrosios kompetencijos:

- ✔ *Komunikavimo* – mokantis bendrauti, gebantis keistis informacija žmogus, valdantis žodinius ir nežodinius (ženklų, kūno kalbos, garsų ir kt.) informacijos perteikimo, gavimo ir supratimo būdus.
- ✔ *Pažinimo* – smalsus žmogus, kuriam rūpi patirti pažinimo džiaugsmą, perprasti naujus dalykus.
- ✔ *Socialinė* – sąmoningas, atsakingas ir aktyvus bendruomenės narys, gerbiantis kitus asmenis, mokantis tinkamai su jais bendradarbiauti.
- ✔ *Iniciatyvumo ir kūrybingumo* – žmogus, pasitikintis savo kūrybinėmis galiomis, gebantis naujai pritaikyti turimą informaciją, kelti naujas idėjas ir jas realizuoti.
- ✔ *Asmeninė* – orus, savimi pasitikintis, sąžiningas ir atsakingas žmogus, nebijantis susidurti su sunkumais, mokantis juos įveikti, vertinti save ir savo poelgius.
- ✔ *Mokėjimo mokytis* – savarankiškas, už savo tobulėjimą atsakingas žmogus, kuris geba kelti ir pasiekti tikslus, suvokti mokymosi visą gyvenimą svarbą.



Bendrosios kompetencijos viena su kita yra labai susijusios, todėl itin svarbu to nepamiršti ugdant skautus. Kuo ugdymas bus platesnis, tuo sėkmingesnio rezultato pasieksime.



ŽODYNĖLIS

| | |
|---------------------|--|
| Igūdis | Kartojimu įgytas sugebėjimas atlikti automatiškai kurį nors veiksmą. |
| Gebėjimas | Išugdyti, išlavinti gabumai. |
| Kompetencija | Tam tikros srities žinių, gebėjimų ir nuostatų visuma, įrodytas gebėjimas atlikti užduotis, veiksmus pagal sutartus reikalavimus (gebėjimas atlikti tam tikrą konkretų darbą). Dažnai apima ir tam tikras asmenines savybes (ar asmeninių savybių nebuvimą). |
| Nuostata | Susidaręs nusistatymas vienodomis aplinkybėmis elgtis vienodai ar panašiai. |
| Poreikis | Reikmė, ko nors reikiamybė, būtinumas. |

JAUNESNIŪJŲ SKAUTŲ UGDYMO PROGRAMA



Koks yra jaunesniųjų skautų ugdymo programos pagrindas?

Jaunesniųjų skautų ugdymo programa yra įgyvendinama „Džiunglių knygos“ principu. Būtent remiantis šiuo principu, jaunesniųjų skautų vienetas yra vadinamas gauja, o ne draugove. Gyvenimas gaujoje panašus į žaidimą, kurio metu vaikai pratinami gerai elgtis, po truputį darant įtaką jų pasaulėžiūrai, siekiant galimybę formuoti savo asmenybę ir kurti savą vertybių sistemą. Šis ugdymo procesas vyksta be prieštaravimų, be klasių ar pamokų, be reikalavimo atsiminti, be prizų ar bausmių. Ugdymas vyksta per žaidimą, vaidinimą, kuomet kiekvienas turi savo rolę. 7-11 metų vaikai yra kūrybingi ir be galo lakios vaizduotės. Jie įsivaizduoja esą įvairūs veikėjai. Šiuo atveju, mes sukuriame saugią erdvę istorijai vystytis, kurios visos idėjos, fantazijos ir simbolika yra pasirinktos iš Radjardo Kiplingo „Džiunglių knygos“. Knygoje kiekvienas knygos personažas, vaizduoja skirtingą charakterį, kuris padeda ugdyti jaunesnįjį skautą, o aprašomų gyventojų istorija perteikia daug vertybių ir elgesio modelių. Šiais modeliais remiasi ir ši ugdymo programa, kurioje kiekviena dalis atspindi tam tikrą knygos personažą.

- ✔ **AKELA** – gaujos vadovas, stipriausias vilkas, yra pavyzdys visai gaujai. Jis orus, drąsus, teisingas, laikosi visų įstatymų bei moko pasitikėjimo savimi.
- ✔ **BAGIRA** – tamsi ir spindinti juodoji pantera, kuri pasižymi ypatinga fizine jėga. Vikri ir stipri, išmintinga, moka rūpintis savo kūnu, žino, ką sveika valgyti ir ką ne. Ji vaikus moko rūpintis savimi, tobulinti kūną ir saugoti sveikatą.
- ✔ **KA** – žavus ir smalsus smauglys. Inteligentiškas, sumanus ir gudrus, moko būti išvalgiu ir protingu. Jis geriausias vilkų draugas, skatinantis jų kūrybiškumą.
- ✔ **BALU** – šis griežtas, švelnus, išmintingas lokys yra džiunglių mokytojas. Jis moko visus džiunglių gyventojus gerbti vienas kitą, moko vilkiukus gaujos įstatymų, būti stipriais, principingai elgtis bei padeda išlaikyti draugišką atmosferą.
- ✔ **RIKI – TIKI – TAVI** – mažas, mylintis ir ištikimas mangustas, įkvepiantis vilkiukus ugdyti savo emocijas ir jausmus. Jis mielas ir švelnus, žinantis, kad dėkingumas ir jausmai yra išreiškiami ne tik glamonėmis, bet ir saugant mylimus žmones, padedant jiems, net jei tenka rizikuoti dėl jų savo gyvybe.
- ✔ **KOTIKAS** – jaunas, kilniaširdis ruoniukas, turintis nuotykių ieškotojo širdį, nenuilstamai siekiantis iš pažiūros neįmanomo idealo, yra solidarumo ir teisingumo simbolis. Jis drąsus, užsispyręs, nuolat ieškantis nuotykių ruonis, pirmiausia pagalvojantis apie kitus, o tik paskui apie save.



Kokio amžiaus vaikai ugdomi?

Jaunesniųjų skautų ugdymo programa skirta 7-11 metų vaikams ugdyti.

Jaunesniųjų skautų ugdymo programą sudaro septynios dalys:

- ✔ Skautamokslis – *BALU*
- ✔ Meilė Dievui – *RIKI – TIKI - TAVI*
- ✔ Gamtamokslis – *BALU*
- ✔ Saviraišką ir kūrybiškumą – *KA*
- ✔ Sveikata ir jos saugojimas – *BAGIRA*
- ✔ Stovyklavimas ir išskylavimas – *KOTIKAS*
- ✔ Savojo krašto ir aplinkos pažinimas – *AKELA*

Žinių ir gebėjimų tinklelis. I amžiaus tarpsnis.

| Amžiaus tarpsnis | Sritis | Žinios ir gebėjimai |
|------------------------------------|---------------------------------|---|
| I amžiaus tarpsnis 7 m. | 1. Skautamokslis | |
| | BALU | |
| | 1.1. Jaunesniųjų skautų ženklas | 1.1.1. Atpažįsta ir nusako, kas pavaizduota jaunesniųjų skautų ženkle. |
| | 1.2. Jaunesniųjų skautų įstatai | 1.2.1. Padedamas vadovo išvardina jaunesniųjų skautų įstatus. |
| | 1.3. Gaujos pažinimas | 1.3.1. Žino savo gaujos pavadinimą. 1.3.2. Atpažįsta ir nusako gaujos simbolį. 1.3.3. Išvardina gaujos draugų vardus. |
| | 1.4. Džiunglių knyga | 1.4.1. Su gauja skaito „Džiunglių knygos“ istorijas. 1.4.2. Išvardina „Džiunglių knygos“ personažus. |
| | 1.5. Pasisveikinimas | 1.5.1. Moka jaunesniųjų skautų pasisveikinimą. |
| | 1.6. Šūkis, pošūkis | 1.6.1. Pasako jaunesniųjų skautų šūkį ir pošūkį. |
| | 1.7. Rikiuotės | 1.7.1. Moka pagrindines rikiuočių komandas (stovėti ramiai, laisvai, lygiuoti, išsiskaičiuoti). |
| | 1.8. Kas yra skautas? | 1.8.1. Žino ir pasako, kas yra skautas ir kuo jis skiriasi nuo kitų žmonių |

| | | |
|--------------------------------|---|---|
| I amžiaus tarpsnis 7 m. | 2. Gamtamokslis | |
| | BALU | |
| | 2.1. Metų laikai | 2.1.1. Išvardina metų laikus ir paaiškina, kas kiekvienam metų laikui būdinga |
| | 2.2. Aplinkos tvarkymas | 2.2.1. Su gauja dalyvauja aplinkos tvarkymo akcijose |
| | 2.3. Augmenija | 2.3.1. Atpažįsta tris Lietuvoje augančius medžius |
| 2.4. Gyvūnija | 2.4.1. Atpažįsta tris Lietuvoje gyvenančius gyvūnus 2.4.2. Atpažįsta tris Lietuvoje gyvenančius paukščius 2.4.3. Atpažįsta tris naminius gyvūnus ir tris naminius paukščius | |

| | | |
|--------------------------------|---------------------------|--|
| I amžiaus tarpsnis 7 m. | 3. Meilė Dievui | |
| | RIKI – TIKI – TAVI | |
| | 3.1. Dievas | 3.1.1. Savais žodžiais apibūdina Dievo sąvoką |
| | 3.2. Malda | 3.2.1. Paaiškina maldos prasmę 3.2.2. Meldžiasi su gaujos draugais prieš valgį 3.2.3. Moka paprašyti, atsiprašyti, padėkoti Dievui savais žodžiais |
| | 3.3. Šventės | 3.3.1. Išvardina pagrindines savo religijos šventes, jų prasmę |

| | | |
|--------------------------------|---|---|
| I amžiaus tarpsnis 7 m. | 4. Saviraiška ir kūrybiškumas | |
| | KA | |
| | 4.1. Dainos | 4.1.1. Dainuoja kartu su savo gauja |
| | 4.2. Žaidimai | 4.2.1. Laikantis taisyklių žaidžia žaidimus |
| | 4.3. Piešimas | 4.3.1. Nupiešia bei nuspalvina Lietuvos Respublikos vėliavą |
| 4.4. Gerasis darbelis | 4.4.1. Gamina dovanėles, atvirukus gaujos nariams | |

| | | |
|--------------------------------|--------------------------------------|--|
| I amžiaus tarpsnis 7 m. | 5. Sveikata ir jos saugojimas | |
| | BAGIRA | |
| | 5.1. Tvarka | 5.1.1. Stengiasi būti tvarkingas ir švarus 5.1.2. Susitvarko savo užsiėmimų ir žaidimų vietą sueigų metu |
| | 5.2. Mityba | 5.2.1. Stengiasi valgyti sveiką ir įvairų maistą 5.2.2. Žino maisto vertę ir pagarbiai su juo elgiasi 5.2.3. Įvertina naujus patiekalus tik juos paragavus |
| | 5.3. Pagalba | 5.3.1. Žino, kad įvykus nelaimei reikia kviesti suaugusį žmogų 5.3.2. Žino pagalbos telefono numerį |

| | | |
|------------------------------------|--|---|
| I amžiaus tarpsnis 7 m. | 6. Stovyklavimas ir išsklavimas | |
| | KOTIKAS | |
| | 6.1. Saugus elgesys | 6.1.1. Saugiai elgiasi sueigų metu 6.1.2. Saugiai elgiasi su darbo įrankiais (peiliu, kastuvu ir pan.) 6.1.3. Žino, kaip saugiai pereiti gatvę, kelią 6.1.4. Saugiai elgiasi vandenyje 6.1.5. Saugiai elgiasi su ugnimi |
| | 6.2. Iškylos | 6.2.1. Dalyvauja vienos dienos iškylose po savo miestą 6.2.2. Dalyvauja vienos dienos iškylose į gamtą 6.2.3. Pasiruošia vienos dienos žygiui (su suaugusių pagalba) |
| 6.3. Stovyklos | 6.3.1. Noriai dalyvauja organizacijos stovyklose | |

| | | |
|------------------------------------|--|---|
| I amžiaus tarpsnis 7 m. | 7. Savojo krašto ir aplinkos pažinimas | |
| | AKELA | |
| | 7.1. Prezidentas | 7.1.1. Pasako Lietuvos Respublikos (LR) prezidento vardą ir pavardę |
| | 7.2. Valstybinė vėliava | 7.2.1. Išvardina valstybinės vėliavos spalvas |
| | 7.3. Himnas | 7.3.1. Su gauja gieda LR himną |
| | 7.4. Adresas | 7.4.1. Pasako savo adresą |
| 7.5. Šeimos nariai | 7.5.1. Pasako savo tėvelių, seserų ir/ar brolių vardus ir pavardes 7.5.2. Pasako savo tėvelių telefonų numerius bei darboviečių adresus | |

Žinių ir gebėjimų tinklelis. II amžiaus tarpsnis.

| Amžiaus tarpsnis | Sritis | Žinios ir gebėjimai |
|---------------------------------------|---|---|
| II amžiaus tarpsnis 8-9 m. | 1. Skautamokslis | |
| | BALU | |
| | 1.1. Jaunesniųjų skautų ženklas | 1.1.1. Žino ir paaiškina jaunesniųjų skautų ženklą |
| | 1.2. Jaunesniųjų skautų įstatai | 1.2.1. Išvardina jaunesniųjų skautų įstatus, kiekvieną jų paaiškina |
| | 1.3. Gaujos pažinimas | 1.3.1. Įvardina ir paaiškina gaujos pavadinimą bei simbolį |
| | 1.4. Džiunglių knyga | 1.4.1. Papasakoja bent vieną „Džiunglių knygos“ istoriją 1.4.2. Išvardina ir apibūdina „Džiunglių knygos“ personažus |
| | 1.5. Pasisveikinimas | 1.5.1. Su gaujos nariais sveikinasis jaunesniųjų skautų pasisveikinimu |
| 1.6. Šūkis, pošūkis | 1.6.1. Pasako jaunesniųjų skautų šūki ir pošūkį bei žino jų reikšmę | |

| | | |
|--|----------------------|--|
| | 1.7. Įžodis | 1.7.1. Pasako jaunesniųjų skautų įžodį ir žino jo reikšmę |
| | 1.8. Saliutas | 1.8.1. Moka saliuoti jaunesniųjų skautų saliu |
| | 1.9. Skautų įkūrėjas | 1.9.1. Atpažįsta ir žino pasaulio skautų įkūrėjo vardą, pavardę, tautybę |
| | 1.10. Rikiuotės | 1.10.1. Moka pagrindines rikiuočių komandas ir jų laikosi 1.10.2. Moka raportuoti |
| | 1.11. Kaklaraištis | 1.11.1. Žino jaunesniųjų skautų kaklaraiščio spalvą ir jos reikšmę 1.11.2. Paaiškina kaklaraiščio prasmę 1.11.3. Be vadovo pagalbos moka susilankstyti kaklaraištį |
| | 1.12. Mazgai | 1.12.1. Moka rišti gerąjį mazgą 1.12.2. Moka rišti draugystės mazgą |

| | | |
|-----------------------------------|-------------------------|--|
| II amžiaus tarpsnis 8-9 m. | 2. Gamtamokslis | |
| | BALU | |
| | 2.1. Metų laikai | 2.1.1. Išvardina metų laikus ir paaiškina, kas kiekvienam metų laikui būdinga |
| | 2.2. Aplinkos tvarkymas | 2.2.1. Su gauja dalyvauja aplinkos tvarkymo akcijose |
| | 2.3. Augmenija | 2.3.1. Atpažįsta penkis Lietuvoje augančius medžius 2.3.2. Išvardina bent dešimt Lietuvoje augančių augalų pavadinimų |
| | 2.4. Gyvūnai | 2.4.1. Atpažįsta penkis Lietuvoje gyvenančius gyvūnus ir paukščius 2.4.2. Paaiškina kuo skiriasi naminiai gyvūnai ir paukščiai nuo laukinių |

| | | |
|-----------------------------------|---------------------------------------|--|
| II amžiaus tarpsnis 8-9 m. | 3. Meilė Dievui | |
| | RIKI – TIKI – TAVI | |
| | 3.1. Maldos namai | 3.1.1. Papasakoja apie savo religijos maldos namus, juose lankosi 3.1.2. Moka pagarbiai elgtis maldos namuose |
| | 3.2. Malda | 3.2.1. Geba sukurti savo maldą ir ja pasimelsti 3.2.2. Moka savarankiškai pasimelsti prieš valgi 3.2.3. Moka bent dvi savo išpažįstamo tikėjimo maldas |
| 3.3. Giesmė | 3.3.1. Gieda drauge su gaujos nariais | |

| | | |
|-----------------------------------|---|---|
| II amžiaus tarpsnis 8-9 m. | 4. Saviraiška ir kūrybiškumas | |
| | KA | |
| | 4.1. Piešimas | 4.1.1. Nupiešia ir papasakoja apie savo šeimą |
| | 4.2. Žaidimai | 4.2.1. Moka praveisti bent penkis žaidimus gaujos/skilties nariams |
| | 4.3. Scena | 4.3.1. Geba viešai dainuoti 4.3.2. Dalyvavo viešame gaujos pasirodyme |
| | 4.4. Kūrimas | 4.4.1. Geba padaryti rankdarbį 4.4.2. Dalyvavo kuriant gaujos taisykles, tradicijas |
| | 4.5. Gerasis darbelis | 4.5.1. Dalyvauja gerojo darbelio akcijose (padeda savo šeimai, ligoniams, senesniems, jaunesniems, vaikų globos auklėtiniams ir panašiai) |
| 4.6. „Kimo“ | 4.6.1. Su gauja aktyviai žaidžia „Kimo“ žaidimą (atminties lavinimo žaidimas) | |

| | | |
|-----------------------------------|--------------------------------------|---|
| II amžiaus tarpsnis 8-9 m. | 5. Sveikata ir jos saugojimas | |
| | BAGIRA | |
| | 5.1. Tvarka | 5.1.1. Žino asmens higienos pagrindus |
| | 5.2. Sveikata | 5.2.1. Žino savo organizmo ypatumus 5.2.2. Išvardina būdus apsisaugoti nuo saulės smūgio 5.2.3. Žino kaip išvengti nušalimų ir nudegimų bei žino kaip elgtis jiems esant 5.2.4. Žino saugaus eismo taisykles |
| | 5.3. Pagalba | 5.3.1. Moka dezinfekuoti ir sutvarstyti mažą žaizdą |

| | | |
|-----------------------------------|--|--|
| II amžiaus tarpsnis 8-9 m. | 6. Stovyklavimas ir iškylavimas | |
| | KOTIKAS | |
| | 6.1. Saugus elgesys | 6.1.1. Saugiai elgiasi su daro įrankiais (kirviu, peiliu, kastuvu ir pan.) |
| | 6.2. Iškylos | 6.2.1. Dalyvauja vienos dienos iškylose po savo miestą bei susipažįsta su jame esančiais istoriniais ir kultūriniais paminklais 6.2.2. Žino kur yra autobusų ir/ar traukinių stotys, bažnyčia, policija, ligoninė ir pan. 6.2.3. Iškylauja gamtoje su skilties/gaujos nariais 6.2.4. Savarankiškai pasiruošia vienos dienos iškylai |
| 6.3. Stovyklos | 6.3.1. Aktyviai stovyklauja | |

| | | |
|---------------------------------------|---|--|
| II amžiaus tarpsnis 8-9 m. | 7. Savojo krašto ir aplinkos pažinimas | |
| | AKELA | |
| | 7.1. Miestai | 7.1.1. Išvardina didžiuosius Lietuvos miestus, apie juos papasakoja 7.1.2. Geba Lietuvos piešinyje pažymėti savo gyvenamąją vietą ir tėvų kilimo vietą 7.1.3. Geba pasakoti Vilniaus įkūrimo legendą |
| | 7.2. Tautosaka | 7.2.1. Moka paaiškinti bent tris patarles 7.2.2. Žino bent dvi lietuviškas pasakas |
| 7.3. Lietuvos istorija | 7.3.1. Žino žymiausių Lietuvos kunigaikščių vardus 7.3.2. Apibūdina, kas pavaizduota LR herbe – Vytyje | |

Žinių ir gebėjimų tinklėlis. III amžiaus tarpsnis.

| Amžiaus tarpsnis | Sritis | Žinios ir gebėjimai |
|--|---|--|
| III amžiaus tarpsnis 10-11(12) m. | 1. Skautamokslis | |
| | BALU | |
| | 1.1. Jaunesniųjų skautų įstatai. | 1.1.1. Išvardina jaunesniųjų skautų įstatus, kiekvieną jų paaiškina ir jais vadovaujasi skautišrame gyvenime |
| | 1.2. Skautų įkūrėjas | 1.2.1. Atpažįsta ir žino Lietuvos skautų įkūrėjo vardą ir pavardę, tautybę 1.2.2. Atpažįsta ir žino Žemaitijos skautų organizacijos įkūrėjo vardą, pavardę. |
| | 1.3. Jaunesniųjų skautų globėjas | 1.3.1. Žino jaunesniųjų skautų globėjo vardą 1.3.2. Papasakoja kuo globėjo gyvenimo istorija siejasi su jaunesniais skautais |
| | 1.4. Pasisveikinimas | 1.4.1. Su gaujos nariais sveikinasi jaunesniųjų skautų pasisveikinimu |
| | 1.5. Šūkis, pošūkis | 1.5.1. Moka jaunesniųjų skautų šūkį ir pošūkį, žino jų reikšmę ir jais vadovaujasi savo gyvenime |
| | 1.6. Saliutas | 1.6.1. Saliutuoja jaunesniųjų skautų saliutu, žino jo reikšmę 1.6.2. Įvardina didžiojo ir mažojo saliuto naudojimo aplinkybes |
| | 1.7. Įžodis | 1.7.1. Moka jaunesniųjų skautų įžodį, jį paaiškina ir juo vadovaujasi |
| | 1.8. Skautų ženklas | 1.8.1. Žino ir apibūdina pasaulio skautų ženklą (lelijėlę) 1.8.2. Žino ir apibūdina Žemaitijos skautų ženklą (lelijėlę su lokiu) |
| | 1.9. Lazda | 1.9.1. Išsidrožė ir moka naudotis skautiška lazda |
| 1.10. Rikiuotės | 1.10.1. Moka išrikiuoti skilties/gaujos narius, moka raportuoti | |

| | | |
|--|----------------|--|
| | 1.11. Uniforma | 1.11.1. Žino, kaip atrodo Žemaitijos skautų organizacijos uniforma 1.11.2. Pagarbiai elgiasi su uniforma/kaklaraiščiu |
| | 1.12. Mazgai | 1.12.1. Moka rišti slankiojantį mazgą 1.12.2. Moka rišti „piemenų“ mazgą |

| | | |
|--|-------------------------|---|
| III amžiaus tarpsnis 10-11(12) m. | 2. Gamtamokslis | |
| | BALU | |
| | 2.1. Aplinkos tvarkymas | 2.1.1. Su gauja dalyvauja aplinkos tvarkymo akcijose |
| | 2.2. Gamtos tyrinėjimas | 2.2.1. Su gaujos nariais tyrinėja gamtą (stebi vabzdžius, kurmiarausius, skruzdėlynus) 2.2.2. Atpažįsta penkias Lietuvoje augančias vaistažoles 2.2.3. Moka su kompasu nustatyti šiaurę, pietus, rytus ir vakarus |

| | | |
|--|---------------------------|---|
| III amžiaus tarpsnis 10-11(12) m. | 3. Meilė Dievui | |
| | RIKI – TIKI – TAVI | |
| | 3.1. Malda | 3.1.1. Geba sukurti maldą Šv. Pranciškui 3.1.2. Aktyviai dalyvauja bendroje maldoje 3.1.3. Geba aktyviai dalyvauti su skilties/gaujos nariais Mišiose/pamaldose |
| | 3.2. Šventės | 3.1.4. Žino, apibūdina ir švenčia pagrindines savo išpažįstamo tikėjimo religines šventes drauge su gaujos nariais |
| | 3.3. Gerasis darbelis | 3.1.5. Stengiasi kasdien padaryti po gerąjį darbelį, paaiškina jo prasmę |

| | | |
|--|--------------------------------------|---|
| III amžiaus tarpsnis 10-11(12) m. | 4. Saviraiška ir kūrybiškumas | |
| | KA | |
| | 4.1. Scena | 4.1.1. Geba pademonstruoti savo kūrybinį talentą gaujos nariams 4.1.2. Geba savarankiškai inscenizuoti „Džiunglių knygos“ istoriją |
| | 4.2. Piešimas | 4.2.1. Nupiešia Žemaitijos skautų organizacijos ženklą (emblemą) 4.2.2. Moka nupiešti „Džiunglių knygos personažus“ |
| | 4.3. Kūrimas | 4.3.1. Kuria gamtoje kompozicijas iš gamtinių medžiagų 4.3.2. Padeda vadovui suorganizuoti gaujos renginį 4.3.3. Kuria šūkius 4.3.4. Kuria skanduotes kartu su gaujos nariais 4.3.5. Kuria gerojo darbelio akcijas (padeda savo šeimai, ligoniams, senesniems, jaunesniems, vaikų globos auklėtiniams ir panašiai) 4.3.6. Geba parašyti ir išsiųsti laišką |

| | | |
|--|--------------------------------------|---|
| III amžiaus tarpsnis 10-11(12) m. | 5. Sveikata ir jos saugojimas | |
| | BAGIRA | |
| | 5.1. Sveika gyvensena | 5.1.1. Geba sukurti ir praveisti mankštą gaujos nariams 5.1.2. Įvardina per didelio naudojimosi technologijomis žalą |
| | 5.2. Mityba | 5.2.1. Žino ką galima ir ko negalima valgyti |
| | 5.3. Pagalba | 5.3.1. Moka sustabdyti kraujavimą iš nosies 5.3.2. Žino ką reikia daryti įvykus nelaimei (nuosekliai išvardina veiksmus) |

| | | |
|--|--|---|
| III amžiaus tarpsnis 10-11(12) m. | 6. Stovyklavimas ir iškylavimas | |
| | KOTIKAS | |
| | 6.1. Saugus elgesys | 6.1.1. Moka saugiai lipti į medį arba virve |
| | 6.2. Iškylos | 6.2.1. Apibūdina tinkamiausią vietą kurti laužui 6.2.2. Moka susikrauti kuprinę vienos dienos iškylai 6.2.3. Dalyvauja gamtos tyrinėjimo iškylose |
| | 6.3. Stovyklos | 6.3.1. Apibūdina tinkamiausią vietą statyti palapinei |

| | | |
|--|---|---|
| III amžiaus tarpsnis 10-11(12) m. | 7. Savojo krašto ir aplinkos pažinimas | |
| | AKELA | |
| | 7.1. Ženkilai | 7.1.1. Žino ir paaiškina bent penkis kelio ženklus |
| | 7.2. Lietuva | 7.2.1. Žino kodėl švenčiama Vasario 16-oji 7.2.2. Žino kodėl švenčiama Kovo 11-oji 7.2.3. Žino kuo ypatinga Liepos 6-oji Žemėlapyje randa Lietuvą 7.2.4. Žemėlapyje nurodo Lietuvos kaimynines valstybes 7.2.5. Moka sudainuoti bent dvi lietuvių liaudies dainas 7.2.6. Išvardina didžiausius Žemaitijos miestus apie juos papasakoja |
| | 7.3. Pasaulis | 7.3.1. Išvardina pagrindines pasaulio rases |



Kokia literatūra padės įgyvendinti programą?

1. Jaunesniųjų skautų vadovo knyga
2. Joseph Rudyard Kipling „Džiunglių knyga“

SKAUTŲ UGDYMO PROGRAMA



Kokio amžiaus vaikai/jaunuoliai ugdomi?

Skautų ugdymo programa skirta ugdyti vaikus/jaunuolius nuo 12 metų.

Skautų ugdymo programą sudaro aštuonios dalys:

- ✔ Skautamokslis
- ✔ Santykis su Dievu
- ✔ Sveikatos priežiūra
- ✔ Vertybės ir moralės normos
- ✔ Gamtos pažinimas ir gamtosauga
- ✔ Skautas gamtoje
- ✔ Saviraiška ir kūrybingumas
- ✔ Tautiškumas ir pilietiškumas

Igūdžių ir gebėjimų tinklelis. I amžiaus tarpsnis.

| Amžiaus tarpsnis | Sritis | Žinios ir gebėjimai |
|--|--|--|
| I amžiaus tarpsnis 12 – 13 m. | 1. Skautamokslis | |
| | 1.1. Pasaulinės skautybės pradžia | 1.1.1. Žino, kada ir kur buvo įkurtas skautų judėjimas, kas yra skautybės įkūrėjas |
| | 1.2. Skautybės pradžia Lietuvoje | 1.2.1. Žino, kada ir kur bei kieno iniciatyva buvo įkurtas pirmasis skautų vienetas Lietuvoje |
| | 1.3. Žemaitijos skautų organizacijos veiklos pradžia | 1.3.1. Žino, kada ir kur buvo įkurta Žemaitijos skautų organizacija (<i>toliau - ŽSO</i>), kas yra jos įkūrėjas |
| | 1.4. Skauto įžodis | 1.4.1. Moka skauto įžodį |
| | 1.5. Skautų įstatai ir įsakymai | 1.5.1. Moka skautų įstatytus ir įsakymus |
| | 1.6. Skautų šūkis ir pošūkis | 1.6.1. Žino skautų šūkį, pošūkį |
| | 1.7. Skautiškas pasisveikinimas | 1.7.1. Moka skautišką pasisveikinimą („Budėk!“ „Vis budžiu!“) 1.7.2. Moka jūrų skautų atsisveikinimą („Gero vėjo!“ „Vėjo! Vėjo!“) 1.7.3. Žino, kodėl skautai sveikinasi kaire ranka |
| | 1.8. Skautavimo paaiškinimas | 1.8.1. Paaškina, kodėl nori būti skautu 1.8.2. Žino bei geba paaiškinti, kas yra skautai ir kuo jie skiriasi nuo kitų žmonių |
| | 1.9. Skautų saliuatas | 1.9.1. Moka parodyti didįjį ir mažąjį skautų saliuatą (ranka ir su lazda). Žino, kada ir kaip reikia saliuotuoti 1.9.2. Moka parodyti ŽSO didįjį ir mažąjį skautų saliuatą (ranka ir su lazda). Žino, kada ir kaip reikia saliuotuoti |
| | 1.10. Skautiška simbolika ir atributika | 1.10.1. Moka nupiešti ŽSO ženklą – lelijelę, žino jos simbolikos reikšmę |

| | |
|--------------------------------------|---|
| | 1.10.2. Moka nupiešti ŽSO skaučių rūtelę ir skautų lelijėlę. Paaiškina rūtelės ir lelijėlės simbolikos reikšmes |
| 1.11. Skautų globėjai | 1.11.1. Žino, kas yra pasaulio skautų globėjas 1.11.2. Žino, kas yra Lietuvos skautų globėjas |
| 1.12. Skiltis | 1.12.1. Žino savo skilties šūkį ir tradicijas 1.12.2. Moka nupiešti savo skilties simbolį (gyvį) bei papasakoti apie jį 1.12.3. Žino savo skilties narių pareigas skiltyje. 1.12.4. Žino savo pareigas skiltyje |
| 1.13. Draugovė | 1.13.1. Žino kitas draugovėje veikiančias skiltis: skilčių pavadinimus, narius, skiltininkus 1.13.2. Žino draugovės struktūrą ir vadovybę (draugininką, tarybos narius) 1.13.3. Žino draugovės tradicijas, geba apie jas papasakoti 1.13.4. Žino draugovės įkūrimo istoriją, kas buvo jos draugininkai 1.13.5. Žino draugovės pavadinimo reikšmę |
| 1.14. Žemaitijos skautų organizacija | 1.14.1. Moka grafiškai pavaizduoti ŽSO struktūrą |
| 1.15. Knygos | 1.15.1. Yra perskaitęs bent vieną skautišką knygą |
| 2. Santykis su Dievu | |
| 2.1. Religija | 2.1.1. Išvardija pagrindinius savo religijos bruožus 2.1.2. Žino pagrindines savo religijos šventes 2.1.3. Įvardija pagrindinių religinių švenčių tradicijas |
| 2.2. Dievas | 2.2.1. Paaiškina Dievo sąvoką 2.2.2. Įvardija jo svarbą žmogaus gyvenime. 2.2.3. Paaiškina dvasinės laisvės svarbą (Dievas sukūrė kiekvieną žmogų laisvą, todėl turime laisvę rinktis), apibūdina savo tikėjimo pasirinkimą |
| 2.3. Malda | 2.3.1. Išvardija maldos rūšis 2.3.2. Geba pasimelsti savais žodžiais 2.3.3. Moka praversti maldą prieš ar po valgio |
| 2.4. Šventieji globėjai | 2.4.1. Išvardija šventuosius skautų globėjus |
| 2.5. Gerasis darbelis | 2.5.1. Paaiškina gerojo darbelio sąvoką ir jo svarbą skauto/skautės kasdieniniame gyvenime |
| 3. Sveikatos priežiūra | |
| 3.1. Pirmosios pagalbos priemonės | 3.1.1. Žino, kokios priemonės sudaro pirmos pagalbos rinkinį (tvarsčiai, pleistrai, antiseptikos priemonės) ir žino jų paskirtį 3.1.2. Žino, kokios yra antiseptikos priemonės (vandenilio peroksidas, jodas) ir geba jomis antiseptikuoti žaizdą 3.1.3. Žino, kad teikiat pagalbą svarbu užtikrinti saugią aplinką sau, naudoti pirštines 3.1.4. Žino tvarsčių rūšis, moka juos apibūdinti ir žino, |

| | | |
|--------------------------------------|--------|--|
| | | kokiomis aplinkybėmis jie naudojami |
| | 3.1.5. | Geba tvarstyti žaizdą spiraliniu ir žiediniu būdais |
| 3.2. Pirmosios pagalbos teikimas | 3.2.1. | Žino pagrindinius pirmosios pagalbos principus (P-P-P – patikrink-paskambink-padėk) |
| | 3.2.2. | Atpažįsta ir geba teikti pirmąją pagalbą esant įgėlimams ir įkandimams (įgėlus vabzdžiui, įsisiurbus erkei ir įkandus gyvatei) |
| | 3.2.3. | Moka teikti pagalbą patekus svetimkūniams (įlindus rakščiai), žino kaip ją šalinti |
| | 3.2.4. | Geba teikti pirmąją pagalbą esant smulkiems sužeidimams (nusibrozdinus, įsipjovus) |
| | 3.2.5. | Žino ir moka prižiūrėti pūsles, geba teikti pagalbą |
| | 3.2.6. | Žino, kas yra perkaitimas saulėje, kaip jį atpažinti ir geba teikti pirmąją pagalbą |
| 3.3. Pirmosios pagalbos kvietimas | 3.3.1. | Geba iškviešti greitąją pagalbą ir žino, kokią informaciją pateikti atsiliepusiam asmeniui |
| 3.4. Kraujavimas, sumušimai | 3.4.1. | Žino, kas yra mėlynės ir kaip jas gydyti |
| | 3.4.2. | Žino ir geba papasakoti, kas yra išorinis ir kapiliarinis kraujavimas bei kaip jį stabdyti |
| | 3.4.3. | Geba taisyklingai apibintuoti kraujuojančią galūnę |
| 3.5. Sveikas gyvenimo būdas | 3.5.1. | Žino ir geba nupasakoti, kas yra sveikas gyvenimo būdas |
| | 3.5.2. | Žino ir suvokia alkoholio, rūkymo ir narkotinių medžiagų žalą sveikatai |
| | 3.5.3. | Suvokia, kuo naudinga rytinė mankšta, žino pagrindinius pratimus ir geba ją pravesti |
| 3.6. Sveika mityba | 3.6.1. | Moka nupiešti maisto piramidę |
| | 3.6.2. | Geba papasakoti, kas yra subalansuota mityba, žino naudingiausias organizmui maisto produktus pusryčiams, pietums ir vakarienei |
| | 3.6.3. | Geba papasakoti apie skysčių naudą organizmui, žino dienos normą bei kokios gali būti pasekmės neišgėrus atitinkamo kiekio vandens (dehidracija) |
| 3.7. Asmeninė higiena | 3.7.1. | Laikosi asmens higienos taisyklių (rankų plovimas, maisto plovimas ir pan.) |
| 4. Vertybės ir moralės normos | | |
| 4.1. Vertybė | 4.1.1. | Paaiškina, kuo skiriasi materialinės ir dvasinės vertybės |
| | 4.1.2. | Sudaro ir paaiškina savo vertybių sąrašą |
| 4.2. Autoritetas | 4.2.1. | Paaiškina autoriteto sąvoką |
| | 4.2.2. | Įvardija savo autoritetus |
| 4.3. Seseriškumas, broliškumas | 4.3.1. | Paaiškina seseriškumo ir broliškumo sąvokas |
| | 4.3.2. | Įvardija šeimos ir darnių santykių apraiškas skautų gyvenime |

| | |
|--|---|
| 4.4. Artimas | <p>4.4.1. Paaškina artimo sąvoką</p> <p>4.4.2. Įvardija draugystės, draugiškų santykių kūrimo svarbą</p> <p>4.4.3. Geba įvardyti savo pareigas ir atsakomybes savo gyvenime</p> |
| 5. Gamtos pažinimas ir gamtosauga | |
| 5.1. Augmenija | <p>5.1.1. Atpažįsta po 4 spygliuočių ir lapuočių medžius, augančius Lietuvoje, žino jų savybes, panaudojimo galimybes</p> <p>5.1.2. Atskiria šunobelę ir žalčialunkį ir žino apie jų pavojingumą</p> <p>5.1.3. Geba savarankiškai išauginti augalą</p> |
| 5.2. Gyvūnija | <p>5.2.1. Žino 5 gyvūnų laisves ir užtikrina jas savo augintiniui</p> <p>5.2.2. Stebi paukščius savo aplinkoje ir geba išvardyti 5 dažniausiai matomus, o apie 3 rūšis labiau pasidomi (būdinga gyvenamoji vieta, mityba, elgsena, skleidžiami garsai, šeimos struktūra, santykis su žmogumi)</p> <p>5.2.3. Žino 2 Lietuvos plėšriųjų žinduolių (vilkas ir lapė) gyvenimo ypatumus: vaidmenį gamtoje, būdingą gyvenamąją vietą, elgseną, mitybą ir šeimos struktūrą, santykį su žmogumi</p> <p>5.2.4. Žino, kaip reikia elgtis aptikus laukinio gyvūno jauniklį</p> <p>5.2.5. Žino, kaip padėti paukščiams išgyventi žiemą, tai daro.</p> |
| 5.3. Ekologija | <p>5.3.1. Žino, kuo pavojingas atliekų deginimas ir kaip tinkamai sutvarkyti susikaupusias atliekas (stovykloje, namuose)</p> <p>5.3.2. Žino, kas yra antrinės žaliavos, koks jų skirstymas bei geba tinkamai jas priskirti ir rūšiuoti</p> |
| 5.4. Aplinkos apsauga (Gamtosauga) | <p>5.4.1. Žino, kas yra Lietuvos Raudonoji knyga ir geba paaškinti jos svarbą</p> <p>5.4.2. Žino bent po 1 saugomą sausumos augalo, paukščio ir žinduolio rūšį savo aplinkoje</p> |
| 5.5. Pėdsakystė | <p>5.5.1. Žino, kas yra žinduolio pėda, kokia jos sandara, kas yra pėdsakas ir kokios jo struktūrinės dalys</p> <p>5.5.2. Žino šuniniams žinduolių pėdsakams (vilkas, lapė) būdingus bruožus ir geba juos schematiškai nubraižyti</p> <p>5.5.3. Geba atskirti vilko ir lapės pėdsakus nuo šunų</p> <p>5.5.4. Pagal suėsto paukščio likusias plunksnas geba nustatyti, kas sudorojo paukštį – plėšrus paukštis ar žinduolis</p> |
| 5.6. Vandens telkiniai | <p>5.6.1. Geba įvertinti vandens telkinio švarumą, žydėjimą ir pagal tai nustato, ar galima jame maudytis</p> |

| | |
|---|--|
| | 5.6.2. Domisi arčiausiai esančiu vandens telkiniu, jo gamtine svarba, atpažįsta čia augančias bent 3 augalų ir 5 gyvūnų rūšis |
| 5.7. Gamtamokslis | 5.7.1. Geba papasakoti apie prof. Tada Ivanauską ir jo nuopelnus 5.7.2. Aplanko gamtos muziejų arba saugomą teritoriją (rezervatą/regioninį parką/nacionalinį parką) 5.7.3. Perskaito žurnalą/knygą ar peržiūri dokumentinį filmą, susijusį su gamta |
| 6. Skautas gamtoje | |
| PIONERIJA | |
| 6.1. Virvių rūšys | 6.1.1. Geba išvardyti medžiagas, iš kurių gaminamos virvės, žino jų privalumus ir trūkumus, gali iš akies nustatyti virvės storį |
| 6.2. Mazgai | 6.2.1. Geba surišti tiesųjį, piemens, žvejo, kontrolinį mazgus 6.2.2. Geba lazdas rišti lygiagrečiai bei kryžmai 6.2.3. Taikydamas pagrindinius mazgus, geba pasistatyti nesudėtingus statinius, išrengti stovyklos pastovyklę |
| LAUŽAI | |
| 6.3. Laužavietės įrengimas | 6.3.1. Moka parinkti tinkamą vietą laužavietei ir ją įrengti |
| 6.4. Laužų tipai | 6.4.1. Geba papasakoti apie skautišku laužų tipus 6.4.2. Moka sukrauti ir uždegti kūginį laužą |
| 6.5. Prakurai | 6.5.1. Žino natūraliai gamtoje randamas prakurai tinkamas medžiagas |
| 6.6. Laužavietės sutvarkymas | 6.6.1. Žino, kaip užgesinti laužą ir tinkamai sutvarkyti laužavietę |
| MAISTO GAMINIMAS | |
| 6.7. Inventorius maisto gamybai ant laužo | 6.7.1. Žino reikalingą inventorių maisto gamybai ant laužo |
| 6.8. Maisto produktai: tinkamas laikymas, kiekio apskaičiavimas | 6.8.1. Žino pagrindiniams skautiškiems valgiams reikalingus produktus 6.8.2. Geba apskaičiuoti produktų kiekį 6.8.3. Geba pasakoti apie maisto gamybą žygyje ar stovykloje, maisto produktų transportavimą, saugojimą |
| 6.9. Gamyba | 6.9.1. Moka išvirti ant laužo skautišką košę 6.9.2. Žino ir moka kepti bulves bei duonelę ant laužo 6.9.3. Moka gaminti užkandžius (sumuštiniai ir pan.), geba apskaičiuoti reikalingus kiekius 6.9.4. Žino, kaip plauti indus gamtoje panaudojant natūralias medžiagas |
| PASIRUOŠIMAS IŠKYLAI, ŽYGIUI, STOVYKLAI | |
| 6.10. Kuprinės paruošimas žygiui | 6.10.1. Moka susikrauti kuprinę, tinkamai susidėti visus reikalingus daiktus |

| | |
|--|--|
| | 6.10.2. Žino, kaip apsaugoti daiktus nuo drėgmės, geba tai atlikti |
| | 6.10.3. Geba kompaktiškai lankstyti rūbus |
| 6.11. Tinkamos aprangos pasirinkimas | 6.11.1. Geba tinkamai apsirengti žygiui ar išvykai į gamtą bet kuriuo metų sezonu |
| 6.12. ŽSO tvarka vykstant į žygi, stovyklą ir t.t. | 6.12.1. Žino, kur rasti ir visada perskaito informaciją apie renginį ir priedus. Visada pasirūpina raštiško tėvų leidimo pristatymu renginio organizatoriams |
| 6.13. Žygių, stovyklų nauda | 6.13.1. Supranta ir geba papasakoti, kodėl skautui naudinga dalyvauti žygiuose ir stovyklose |
| ORIENTAVIMASIS | |
| 6.14. Žemėlapis | 6.14.1. Geba teisingai laikyti žemėlapi ir nustatyti norimą ėjimo kryptį 6.14.2. Geba atpažinti žemėlapyje pavaizduotą kelią, mišką, upę, ežerą, sodybą |
| 6.15. Kompasas | 6.15.1. Naudodamasis kompasu geba nustatyti šiaurę, rytus, pietus, vakarus |
| 6.16. Skautiški kelio ženklai | 6.16.1. Žino skautiškus kelio ženklus: eik šiuo keliu, šiuo keliu neik, skubėk, stok, grįžk, išėjau namo |
| SAUGUS ELGESYS | |
| 6.17. Saugus elgesys su ugnimi | 6.17.1. Geba įvertinti saugų atstumą nuo laužo žmogui, daiktams, medžiams |
| 6.18. Saugus elgesys su peiliu, kirviu, pjūklų | 6.18.1. Moka saugiai naudotis peiliu, kirviu, pjūklų. Žino, kaip saugiai juos laikyti, transportuoti |
| 6.19. Saugaus elgesio taisyklės žygyje, stovykloje | 6.19.1. Žino, kaip elgtis einant viešais keliais, miško keliais, laukais, tankiu mišku |
| IŠGYVENIMAS GAMTOJE | |
| 6.20. Palapinės pastatymas | 6.20.1. Moka pastatyti palapinę |
| 6.21. Tendo panaudojimas | 6.21.1. Moka įsirengti pastogę nakvynei panaudodamas tentą |
| 6.22. Ugnies užkūrimas ugnies skeltuvu | 6.22.1. Moka tinkamai paruošti prakurų ir uždegti ugnį su ugnies skeltuvu |
| 6.23. Plastikinio butelio panaudojimas | 6.23.1. Moka pasigaminti dubenėlį ir šaukštą iš plastikinio butelio |
| 6.24. Degtukų impregnavimas | 6.24.1. Moka paruošti degtukus, kad net jei jie ir sušlaptų, pavyktų uždegti |
| METEOROLOGIJA | |
| 6.25. Orų prognozavimas | 6.25.1. Žino bent 5 būdus kaip prognozuoti orus stebint gamtą/gamtos reiškinius |
| 6.26. Eksperimentai | 6.26.1. Moka parodyti ir paaiškinti eksperimentus, parodančius: mus supančio oro kilmę ir svarbą; vėjo įtaką orams; lietaus, debesų ir kitų meteorologinių reiškinių susidarymo priežastis |
| 6.27. Debesų langas | 6.27.1. Geba pasigaminti debesų langą ir pagal išvaizdą danguje atpažinti debesis |
| 6.28. Vandens apytakos ratas | 6.28.1. Geba nupiešti vandens apytakos ratą ir žino kaip jį paaiškinti |

| 7. Saviraiška ir kūrybingumas | |
|--|---|
| 7.1. Tautosaka | 7.1.1. Žino 2 lietuvių liaudies pasakas ir geba jas papasakoti 7.1.2. Moka 3 lietuvių liaudies dainas 7.1.3. Geba pravesti vieną liaudišką žaidimą/ratelį |
| 7.2. Žaidimai | 7.2.1. Geba pravesti bent 2 susipažinimo žaidimus 7.2.2. Geba pravesti bent 2 laisvalaikio žaidimus |
| 7.3. Dainos, šūkiai ir skanduotės | 7.3.1. Žino skautų palaikymo šūkius (hip valio, bravo bravisimo ir t.t.) 7.3.2. Moka bent 3 dainas prie laužo 7.3.3. Moka bent 2 žygio skanduotes |
| 7.4. Sueigos ir renginiai | 7.4.1. Su savo skiltininku aptaria pagrindinius skilties veiklos planavimo ir organizavimo elementus 7.4.2. Savo skilties skiltininkui padeda suorganizuoti ir pravesti mažiausiai vieną skilties sueigą 7.4.3. Savo skilties skiltininkui padeda suorganizuoti ir pravesti mažiausiai vieną skilties žygį 7.4.4. Geba paruošti pasirodymą vakaro laužui |
| 7.5. Skautiškieji darbeliai | 7.5.1. Geba pagaminti draugystės apyrankę 7.5.2. Geba pagaminti rankdarbį iš gamtoje randamų medžiagų |
| 8. Tautiškumas ir pilietiškumas | |
| 8.1. Krašto pažinimas | 8.1.1. Žino savo rajono lankytinas vietas ir kaip jas surasti: paminklai, piliakalniai, iškilų asmenų gyvenimo, mūšių ir t.t. vietos 8.1.2. Žino ir geba papasakoti savo miesto atsiradimo istoriją 8.1.3. Žino svarbiausius geografinius objektus savo krašte: upės, ežerai, kalvos, pelkės ir t.t. |
| 8.2. Šventės, minėjimai | 8.2.1. Atsimena Lietuvai svarbias datas ir atitinkamai jas mini, švenčia 8.2.2. Žino savo krašto tradicines šventes, minėjimus |
| 8.3. Ženkliai, simboliai | 8.3.1. Žino, kaip atrodo miesto, gyvenvietės, kurioje gyvena, herbas 8.3.2. Žino pagrindinius Lietuvos valstybingumo ženklus – Vyčio kryžių ir Gediminaičių stulpus 8.3.3. Žino, kaip atrodo LR valstybinė ir tautinė vėliava, geba paaiškinti juose naudojamus simbolius |
| 8.4. Kalba | 8.4.1. Stengiasi kalbėti ir rašyti lietuviškai, vengia svetimų kalbų žodžių savo šnekamojoje kalboje 8.4.2. Supranta žemaičių tarmę 8.4.3. Gerai moka Lietuvos tautišką giesmę, žino, kada ji giedama |
| 8.5. Tradicijos, papročiai, dainos | 8.5.1. Žino, kuriame etnografiniame rajone gyvena (Žemaitija, Aukštaitija ir pan.) ir geba papasakoti, kuo jis išsiskiria iš kitų regionų 8.5.2. Moka bent dviejų, Lietuvą branginančių, dainų |

| | | |
|--|-----------------------------------|---|
| | | žodžius (pvz.: K. Vasiliausko dainos „Brangiausios spalvos“, K. Mašanausko „Kokia nuostabi, Lietuva esi“, E. Sipavičiaus „Pagaminta Lietuvoje“, „Lietuva brangi“) |
| | 8.6. Įžymūs asmenys | 8.6.1. Žino įžymias, iškilias asmenybes, kurios gimė, augo, mirė jo krašte (poetus, kovotojus, mokslininkus ir t.t.) |
| | 8.7. Atsakomybė prieš savo Tėvynę | 8.7.1. Geba papasakoti, kas yra Tėvynė ir kaip skautai išreiškia savo meilę Tėvynei 8.7.2. Žino pagrindines keturias vaiko pareigas ir jų laikosi |

Įgūdžių ir gebėjimų tinklėlis. II amžiaus tarpsnis.

| Amžiaus tarpsnis | Sritis | Žinios ir gebėjimai |
|---|--|---|
| II amžiaus tarpsnis 14 – 15 m. | 1. Skautamokslis | |
| | 1.1. Pasaulinės skautybės pradžia | 1.1.1. Žino pasaulinio skautų judėjimo atsiradimo istoriją: svarbiausi skautybės įkūrėjo biografijos faktai, pirmosios skautybės atsiradimo užuomazgos, pirmoji bandomoji skautų stovykla, pirmoji knyga skautybės tematika |
| | 1.2. Skautybės pradžia Lietuvoje | 1.2.1. Žino skautybės Lietuvoje atsiradimo istoriją: svarbiausi skautybės Lietuvoje įkūrėjo biografijos faktai, pirmoji skautų skiltis, draugovė, pirmųjų skautų Lietuvoje veikla |
| | 1.3. Žemaitijos skautų organizacijos veiklos pradžia | 1.3.1. Žino ŽSO istoriją: svarbiausi ŽSO įkūrėjo biografijos faktai, pirmosios skiltys, draugovės, pirmųjų ŽSO narių veikla |
| | 1.4. Skauto įžodis | 1.4.1. Moka skauto įžodį, geba paaiškinti jo reikšmę |
| | 1.5. Skautų įstatai ir įsakymai | 1.5.1. Moka skautų įstatus ir įsakymus, geba juos paaiškinti |
| | 1.6. Skautų šūkis ir pošūkis | 1.6.1. Žino skautų šūkį ir pošūkį, geba juos paaiškinti |
| | 1.7. Skautiškas pasisveikinimas | 1.7.1. Moka skautišką pasisveikinimą („Budėk!“ „Vis budžiu!“), geba jį paaiškinti 1.7.2. Moka jūrų skautų atsisveikinimą („Gero vėjo!“ „Vėjo! Vėjo!“), geba jį paaiškinti |
| | 1.8. Skautavimo paaiškinimas | 1.8.1. Žino ir geba paaiškinti, kas yra skautavimas 1.8.2. Žino ir geba paaiškinti, koks yra skautavimo/skautybės tikslas |
| | 1.9. Pavyzdžio svarba skautavime | 1.9.1. Žino ir geba paaiškinti pavyzdžio (kaip auklėjimo priemonės) svarbą skauto/skautės kasdieniniame gyvenime |
| 1.10. Skautiška simbolika ir atributika | 1.10.1. Pažįsta ŽSO vėliavą, geba paaiškinti jos simbolikos reikšmę 1.10.2. Žino, kaip tinkamai naudoti ŽSO ženklą – lelijelę: kur ženklas yra segimas, kokios yra dažniausios ženklo naudojimo klaidos | |

| | |
|--|--|
| 1.11. Uniforma | <p>1.11.1. Žino ŽSO uniformos sudedamąsias dalis</p> <p>1.11.2. Žino ant ŽSO uniformos dėvimų ženklų simboliką</p> <p>1.11.3. Žino ŽSO kaklaskarių spalvas ir geba paaiškinti jų simbolinę reikšmę</p> <p>1.11.4. Žino, kada ir kokiomis progomis dėvima ŽSO uniforma</p> |
| 1.12. Skilčių sistema | 1.12.1. Žino, kas yra skilčių sistema, geba paaiškinti jos reikšmę skautavime/skautiškame ugdyme |
| 1.13. Žemaitijos skautų organizacija | <p>1.13.1. Žino ŽSO struktūrą ir vadovybę (vyriausiąjį skautininką, valdybos bei tarybos narius)</p> <p>1.13.2. Žino kitas ŽSO veikiančias draugoves: draugovių pavadinimus, draugininkus</p> <p>1.13.3. Žino ŽSO narių teises ir pareigas</p> <p>1.13.4. Žino tradicinius ŽSO renginius</p> |
| 1.14. Lietuvos ir pasaulio skautiškų organizacijų ryšiai su Žemaitijos skautų organizacija | 1.14.1. Žino apie Lietuvos ir pasaulio skautiškas organizacijas, ŽSO ryšį su jomis |
| 1.15. Knygos | 1.15.1. Yra perskaitęs bent dvi skautiškas knygas |
| 2. Santykis su Dievu | |
| 2.1. Religija | <p>2.1.1. Išvardija kitas religines bendruomenes, esančias savo mieste</p> <p>2.1.2. Geba sukurti etiudą religine tematika</p> |
| 2.2. Bendruomenė | <p>2.2.1. Įvardija tikinčiųjų bendruomenės svarbą</p> <p>2.2.2. Geba palaikyti pokalbį su tikinčiųjų bendruomenės atstovu (kunigu, vienuoliu ir t.t.)</p> |
| 2.3. Malda | <p>2.3.1. Įvardija maldos svarbą žmogaus gyvenime</p> <p>2.3.2. Meldžiasi, gieda drauge su skilties/draugovės nariais</p> |
| 2.4. Šventieji globėjai | <p>2.4.1. Geba trumpai papasakoti šventųjų – skautų globėjų – gyvenimo istorijas</p> <p>2.4.2. Įvardija šventųjų globėjų reikšmę skautų ir savo gyvenime</p> |
| 3. Sveikatos priežiūra | |
| 3.1. Tvarstymas | <p>3.1.1. Geba tvarstyti žaizdą aštuoniukės ir eglutės formos būdais</p> <p>3.1.2. Geba taisyklingai tvarstyti plaštakas ir pėdas, kelius ir alkūnes bei galvą</p> <p>3.1.3. Moka imobilizuoti galūnę</p> |
| 3.2. Pirmosios pagalbos teikimas | <p>3.2.1. Žino, kaip ir geba teikti pirmąją pagalbą užspringus</p> <p>3.2.2. Žino, kaip atrodo nudegimas ir nušalimas, moka nupasakoti 3 nudegimų bei nušalimų laipsnius bei geba teikti pirmąją pagalbą</p> <p>3.2.3. Žino, kas yra alpimas ir geba teikti pirmąją pagalbą sąmonės netekusiui žmogui</p> <p>3.2.4. Žino, kokie yra pagrindiniai apsinuodijimo</p> |

| | | |
|--------------------------------------|--------------------------------|---|
| | | <p>maistu bei smalkėmis simptomai, geba juos atpažinti ir teikti pirmąją pagalbą</p> <p>3.2.5. Žino, kas yra ir kam naudojamas defibriliatorius bei kokiose viešose vietose galima jį rasti</p> |
| | 3.3. Kraujavimas, lūžiai | <p>3.3.1. Žino, kas yra išorinis, vidinis, kapiliarinis, arterinis ir veninis kraujavimas, geba juos atskirti</p> <p>3.3.2. Žino, kuo skiriasi atviras ir uždaras kaulų lūžiai, geba padaryti įtvarą, pakelti bei transportuoti sužeistąjį</p> |
| | 3.4. Sveikas gyvenimo būdas | <p>3.4.1. Geba organizuoti pagalbą nuo priklausomybių kenčiančiam asmeniui</p> <p>3.4.2. Žino, kaip fiziškai pasiruošti rengiantis ilgiems žygiams</p> <p>3.4.3. Žino, kaip taisyklingai kelti sunkius daiktus, kokie yra leistini svoriai</p> |
| | 3.5. Sveika mityba | <p>3.5.1. Žino, kokie gali būti mitybos būdai (vegetarizmas, veganizmas, badavimas, persivalgymas ir pan.) bei geba vertinti, kurie labiausiai padeda ir kenkia sveikai gyvensenai</p> <p>3.5.2. Žino angliavandenių, baltymų ir riebalų naudą organizmui bei paros kalorijų normą</p> <p>3.5.3. Žino, kokie maisto produktai kenkia sveikatai</p> <p>3.5.4. Žino, kokias natūralias priemones naudoti norint išgydyti peršalimą</p> |
| 4. Vertybės ir moralės normos | | |
| | 4.1. Vertybės | <p>4.1.1. Įvardija dvasinių vertybių svarbą skautybėje</p> <p>4.1.2. Geba paaiškinti meilės Dievui, Tėvynei svarbą, būdus</p> |
| | 4.2. Autoritetas | <p>4.2.1. Įvardija paklusnumo vyresnybei svarbą</p> <p>4.2.2. Pateikia vadovavimosi autoritetais pavyzdžių iš savo gyvenimo</p> <p>4.2.3. Įvardija autoritetus, kuriais vadovaujasi Lietuvos ir pasaulio skautai.</p> |
| | 4.3. Seseriškumas, broliškumas | <p>4.3.1. Įvardija seseriškumo ir broliškumo principus bei jais vadovaujasi</p> |
| | 4.4. Artimas | <p>4.4.1. Paaiškina artimo sąvoką remdamasis Šventojo Rašto ištraukomis</p> <p>4.4.2. Įvardija meilės artimui formas ir būdus</p> <p>4.4.3. Geba kurti santykius su aplinkiniais remdamasis artimo meilės principu</p> <p>4.4.4. Įvardija savo skautavimo pareigas ir atsakomybes, jų laikosi</p> <p>4.4.5. Įvardija sąžiningumo ir garbės žodžio svarbą</p> <p>4.4.6. Įvardija ištikimybės svarbą: paaiškina, ką reiškia būti ištikimam mažuose dalykuose, ištikimybę skauto įžodžiui (įsipareigojimą prieš kitus)</p> |

| 5. Gamtos pažinimas ir gamtosauga | |
|--|--|
| 5.1. Augmenija | <p>5.1.1. Atpažįsta 7 Lietuvoje augančias vaistažoles, žino jų vaistines savybes bei geba praktiškai panaudoti</p> <p>5.1.2. Žino ir atpažįsta 7 valgomus ir 5 nuodingus Lietuvoje augančius grybus</p> <p>5.1.3. Žino ir geba atskirti arbatai tinkamus augalus ir iš jų išsivirti arbatą</p> |
| 5.2. Gyvūnija | <p>5.2.1. Stebi vandens paukščius ir geba atpažinti 3 rūšis, apie kurias pasidomi labiau (būdinga gyvenamoji vieta, elgsena, skleidžiami garsai, mityba, šeimos struktūra, santykis su žmogumi)</p> <p>5.2.2. Žino, kuo skiriasi taurasis elnias, stirna ir briedis, bei žino jų gyvenimo ypatumus: kokia gyvenamoji vieta, mityba, elgsena, šeimos struktūra, vaidmuo gamtoje, santykis su žmogumi</p> <p>5.2.3. Žino, kokių priemonių imtis ir kur reikia kreiptis aptikus sužeistą gyvūną</p> |
| 5.3. Ekologija | <p>5.3.1. Pateikia kelis alternatyvius būdus, kaip galima panaudoti antrines žaliavas</p> <p>5.3.2. Geba atskirti brakonieravimą ir žino, kur kreiptis aptikus brakonieravimo žymes</p> |
| 5.4. Aplinkos apsauga (Gamtosauga) | <p>5.4.1. Žino artimiausią esantį nacionalinį parką ir rezervatą bei geba paaiškinti jo svarbą</p> <p>5.4.2. Dalyvauja medžių sodinimo, aplinkos tvarkymo ir kt. gamtos puoselėjimo akcijose</p> |
| 5.5. Pėdsakystė | <p>5.5.1. Žino kanopinių žinduolių (elnio, stirnos, briedžio, šerno) pėdsakams būdingus bruožus ir geba juos schematiškai nubraižyti</p> <p>5.5.2. Pagal grybo apgraužimą geba nustatyti, kas jį apgraužė – šliužas ar smulkusis žinduolis</p> <p>5.5.3. Geba tinkamai nufotografuoti pėdsakus</p> |
| 5.6. Vandens telkiniai | <p>5.6.1. Domisi arčiausiai esančiu vandens telkiniu, jo gamtine svarba, vyraujančiomis augalų ir gyvūnų (žuvų, paukščių ir žinduolių) rūšimis</p> <p>5.6.2. Žino ir geba iš gamtinio vandens telkinio parankinėmis priemonėmis gamtos sąlygomis pasidaryti geriamo vandens</p> |
| 5.7. Gamtamokslis | <p>5.7.1. Žino ir geba papasakoti apie prof. Ričardą Kazlauską ir jo nuopelnus</p> <p>5.7.2. Aplanko gamtos muziejų arba saugomą teritoriją (rezervatą/regioninį parką/nacionalinį parką)</p> <p>5.7.3. Perskaito žurnalą/knygą ar peržiūri dokumentinį filmą, susijusį su gamta</p> |

| 6. Skautas gamtoje | |
|--|--|
| PIONERIJA | |
| 6.1. Mazgai | 6.1.1. Geba surišti šiuos mazgus: vedlio kilpą (paprastą ir aštuoniukę), austrišką vedlį, gelbėjimosi kilpą, palapinės kilpą, medkirčio mazgą, čiuptuko mazgą (viengubą ir dvigubą) 6.1.2. Naudodamas mazgus geba pastatyti sudėtingus stovyklos statinius: suolą, stalą, tiltą, vartus |
| 6.2. Virvės | 6.2.1. Moka rišti virvę prie medžio 6.2.2. Žino, kaip tinkamai įtempti virvę ir geba papasakoti, kuo pavojinga įtempta virvė 6.2.3. Moka suvynioti virvę |
| 6.3. Įkastiniai pamatai | 6.3.1. Žino, kaip ir geba padaryti įkastinius pamatus |
| 6.4. Aukšti statiniai | 6.4.1. Geba papasakoti, kuo pavojingi aukšti skautų statiniai |
| LAUŽAI | |
| 6.5. Laužų tipai | 6.5.1. Geba sukrauti ir praktiškai pritaikyti žvaigždinį, rąstinės trobelės (šulininį) ir piramidinį laužus |
| 6.6. Mediena | 6.6.1. Moka parinkti tinkamą medieną 6.6.2. Žino medienos degimo savybes |
| 6.7. Prakurų gamyba | 6.7.1. Moka pasiruošti prakurą |
| 6.8. Malkos | 6.8.1. Geba papasakoti, kaip stovykloje reikia laikyti malkas 6.8.2. Geba papasakoti ir žino, kaip jas išdžiovinti |
| MAISTO GAMINIMAS | |
| 6.9. Stovyklose, žygiuose tinkami valgiai | 6.9.1. Moka papasakoti, kokie patiekalai tinkami gaminti stovykloje, žygyje ant laužo 6.9.2. Gali papasakoti, kaip juos gaminti |
| 6.10. Gendantys maisto produktai | 6.10.1. Geba atpažinti sugedusį maisto produktą |
| 6.11. Kepimas keptuvėje ant laužo | 6.11.1. Moka tinkamai pasiruošti ir saugiai kepti maistą keptuvėje ant laužo 6.11.2. Žino apie riebalų užsidegimo pavojų |
| PASIRUOŠIMAS IŠKYLAI, ŽYGIUI, STOVYKLAI | |
| 6.12. Pasiruošimas kelių parų žygiui | 6.12.1. Moka susikrauti kuprinę kelių parų žygiui |
| 6.13. Tinkamo inventoriaus išsirinkimas | 6.13.1. Žino, kokiomis savybėmis turi pasižymėti kuprinė skirta žygiui/išvykai vienai dienai, kelioms dienoms, stovyklai 6.13.2. Žino šiuolaikinių palapinių, miegmaišių, paklotų savybes, išmano jų charakteristikas ir geba tinkamai pasirinkti |
| 6.14. Specializuota žygeivių apranga | 6.14.1. Žino, kokiomis savybėmis turi pasižymėti avalynė, apranga, skirta ilgiam žygiams |
| 6.15. Žygio maršruto sudarymas | 6.15.1. Geba įvardyti optimalius atstumus, kuriuos galima nueiti atsižvelgiant į žygio tikslus, dalyvių amžių, meteorologines sąlygas ir ėjimo sąlygas (keliu, mišku, bekele ir t.t.) |

| | |
|---|--|
| | 6.15.2. Moka sudaryti dienos žygio maršrutą |
| ORIENTAVIMASIS | |
| 6.16. Žemėlapių tipai | 6.16.1. Žino 3 žemėlapių tipus (topografinį, fotožemėlapi, reljefinį) ir geba jais naudotis 6.16.2. Moka nupiešti vietovės topografinį žemėlapi 6.16.3. Moka pagaminti reljefinį vietovės žemėlapi |
| 6.17. Žemėlapių legenda | 6.17.1. Žino, kas yra žemėlapių legenda ir moka ja naudotis |
| 6.18. Žemėlapių mastelis | 6.18.1. Žino, kas yra mastelis, moka apskaičiuoti realų atstumą |
| SAUGUS ELGESYS | |
| 6.19. Saugus elgesys keliaujant per pelkes | 6.19.1. Moka saugiai elgtis pelkėse, žino apie jose tykančius pavojus |
| 6.20. Saugus elgesys ekstremalių meteorologinių sąlygų metu | 6.20.1. Žino, kaip elgtis, jei žygio, stovyklos metu užklupo škvalas, perkūnija |
| 6.21. Saugus elgesys šalia inžinerinių infrastruktūrų | 6.21.1. Žino, kaip elgtis ir ko negalima daryti einant šalia automobilių kelių, geležinkelių, dujotiekių, elektros linijų |
| 6.22. Saugomos, draudžiamos lankyti teritorijos | 6.22.1. Žino, kuriose teritorijose draudžiama lankytis (rezervatai, poligonai, privačios teritorijos ir t.t.) 6.22.2. Žino, kaip elgtis draustiniuose, regioniniuose parkuose |
| 6.23. Naminiai gyvūnai | 6.23.1. Žino, kuo pavojingi laukuose besiganantys galvijai, žirgai, palaidi šunys ir kaip elgtis susidūrus su jais |
| 6.24. Saugus elgesys vandenyje | 6.24.1. Žino, kokie pavojai tyko būnant arti vandens, moka pasirinkti saugią vietą priėjimui prie vandens, žino, kaip saugiai elgtis būnant vandenyje |
| IŠGYVENIMAS GAMTOJE | |
| 6.25. Ugnies užkūrimas su plastikiniu buteliu | 6.25.1. Moka pasirinkti tinkamą plastikinį butelį ir saulės pagalba su juo užkurti ugnį |
| 6.26. Šalašas | 6.26.1. Geba pasigaminti vienvietį šalašą |
| 6.27. Kompasso gamyba | 6.27.1. Moka pasigaminti kompasą ir su juo nustatyti šiaurę |
| 6.28. Elgesys pasiklydus | 6.28.1. Žino, kaip elgtis pasiklydus miške |
| 6.29. Miško žvėrys, gyvatės, vabzdžiai | 6.29.1. Žino kuo pavojingi miško žvėrys, gyvatės, širšės, bitės ir t.t. 6.29.2. Žino, kaip elgtis, kad išvengtų nemalonaus susidūrimo su jais ir kaip elgtis susidūrus |
| 6.30. Nakvynės vietos įsirengimas | 6.30.1. Moka panaudoti akmenis, eglių šakas ir kitas medžiagas nakvynės vietos įsirengimui |
| METEOROLOGIJA | |
| 6.31. Debesų formavimosi būdai | 6.31.1. Žino tris skirtingus debesų formavimosi būdus ir geba pagal debesų išvaizdą prognozuoti orus |
| 6.32. Poveikis žmogui | 6.32.1. Žino temperatūros, vėjo ir vandens poveikį žmogaus kūnui |

| | |
|--|---|
| 6.33. Saugos taisyklės | 6.33.1. Žino saugos taisykles esant griautiniui, žaibavimui, karščio bangoms, potvyniui, pūgai |
| 6.34. Meteorologiniai rodikliai | 6.34.1. Moka paaiškinti kaip matuojama oro temperatūra, vėjo greitis ir kryptis, slėgis, krituliai bei geba pasigaminti šiuos meteorologinius rodiklius matuojančius prietaisus |
| 6.35. Vėjo greitis | 6.35.1. Geba nustatyti vėjo greitį pagal Boforto skalę, stebint vėjo judinamus daiktus |
| 7. Saviraiška ir kūrybingumas | |
| 7.1. Tautosaka | 7.1.1. Žino 2 lietuvių liaudies pasakas ir geba jas kūrybingai perteikti vaidinimo, dainos, eilių ir kt. forma. 7.1.2. Pagal liaudies dainas geba kurti improvizacijas. 7.1.3. Geba pravesti 2 liaudiškus žaidimus/ ratelius. |
| 7.2. Žaidimai | 7.2.1. Geba pravesti bent 2 susiskirstymo žaidimus. 7.2.2. Geba pravesti bent 2 žaidimus energijai atgauti. 7.2.3. Geba pravesti bent 2 komandos formavimo žaidimus. |
| 7.3. Dainos, šūkiai ir skanduotės | 7.3.1. Geba improvizuotai sukurti palaikymo šūkį. 7.3.2. Moka bent 6 dainas prie laužo. 7.3.3. Moka bent 4 žygio skanduotes. |
| 7.4. Sueigos ir renginiai | 7.4.1. Praveda bent vieną sueigą savo skilčiai. 7.4.2. Praveda bent vieną sueigą kitai draugovės skilčiai. 7.4.3. Padedą suorganizuoti ir pravesti bent vieną draugovės renginį. 7.4.4. Padedą suorganizuoti ir pravesti vakaro laužą. |
| 7.5. Skautiškieji darbeliai | 7.5.1. Geba pagaminti žiedą kaklaskarei. |
| 8. Tautiškumas ir pilietiškumas | |
| 8.1. Krašto pažinimas | 8.1.1. Žino savo rajono lankytinas vietas ir kaip jas surasti: paminklus, piliakalnius, iškilių asmenų gyvenimo, mūšių ir t.t. vietas. Moka apie jas papasakoti 8.1.2. Žino savo krašte esančius muziejus, dvarus |
| 8.2. Šventės, minėjimai | 8.2.1. Atsimena Lietuvai svarbias datas ir atitinkamai jas mini, švenčia. Geba apie jas papasakoti 8.2.2. Žino savo krašto tradicines šventes, minėjimus. Geba apie jas papasakoti |
| 8.3. Ženkliai, simboliai | 8.3.1. Žino datas, kada turi būti iškelta valstybinė vėliava 8.3.2. Žino, kaip teisingai turi būti iškelta vėliava 8.3.3. Žino, ką reiškia, kai vėliava pusiau nuleista, kada ant jos rišamas juodas kaspinas 8.3.4. Žino, kaip ir kada naudojama Lietuvos tautinė vėliava 8.3.5. Moka sulankstyti Lietuvos valstybinę vėliavą 8.3.6. Moka teisingai nešti Lietuvos valstybinę vėliavą |

| | | |
|--|------------------------------------|---|
| | 8.4. Tradicijos, papročiai, dainos | 8.4.1. Moka Maironio eilėraščio „Lietuva brangi“ žodžius 8.4.2. Moka penkias lietuvių liaudies dainas 8.4.3. Moka tris lietuvių liaudies šokius |
| | 8.5. Įžymūs asmenys | 8.5.1. Geba papasakoti apie įžymias, iškilias asmenybes, kurios gimė, augo, mirė jo krašte (poetus, kovotojus, mokslininkus ir t.t.) |
| | 8.6. Atsakomybė prieš savo tėvynę | 8.6.1. Žino tris pagrindines piliečio pareigas 8.6.2. Geba papasakoti, kaip jos įtakoja jo asmeninį gyvenimą |

Įgūdžių ir gebėjimų tinklelis. III amžiaus tarpsnis.

| Amžiaus tarpsnis | Sritis | Žinios ir gebėjimai |
|---|--|--|
| III amžiaus tarpsnis 16 – 17 (18) m. | 1. Skautamokslis | |
| | 1.1. Pasaulinės skautybės pradžia ir plėtimasis | 1.1.1. Geba papasakoti apie pasaulinio skautų judėjimo pradžią bei plėtimąsi visame pasaulyje 1.1.2. Geba argumentuotai papasakoti apie skautavimo svarbą šiuolaikiniame pasaulyje 1.1.3. Žino pasaulio skaučių įsikūrimo istoriją: pasaulio skaučių įkūrėją, pirmosios pasaulio skaučių atsiradimo užuomazgas |
| | 1.2. Skautybės pradžia ir plėtimasis Lietuvoje | 1.2.1. Geba papasakoti esminius Lietuvos skautų istorijos įvykius nuo 1918 iki 1940 m. ir nuo 1940 iki 1989 m. 1.2.2. Geba papasakoti esminius Lietuvos skautų istorijos įvykius nuo 1989 m. balandžio 29-30 d. (atkuriamojo Lietuvos skautų suvažiavimo) iki šių dienų 1.2.3. Geba argumentuotai papasakoti apie skautybės vaidmenį šiandieninėje Lietuvos valstybėje 1.2.4. Žino pačias iškiliausias lietuviškosios skautybės asmenybes |
| | 1.3. Žemaitijos skautų organizacijos veiklos pradžia ir plėtimasis | 1.3.1. Geba papasakoti esminius ŽSO istorijos įvykius nuo jos įsikūrimo iki šių dienų 1.3.2. Geba papasakoti, kuo ŽSO yra išsiskiria iš kitų Lietuvoje veikiančių skautiškų organizacijų 1.3.3. Žino pačias iškiliausias ŽSO asmenybes (ŽSO įkūrėjas, ŽSO skautininkai, organizacijai nusipelnusios asmenybės ir pan.) |
| | 1.4. Lietuvių skautai išeivijoje | 1.4.1. Žino esminius Lietuvos išeivijos skautų istorijos įvykius: pirmieji skautų vienetai, tautinės ir jubiliejinės stovyklos, skautiškoji spauda, Vydūno fondas 1.4.2. Supranta išeivijos skautų reikšmę lietuviškajam skautų judėjimui |
| | 1.5. Skauto įžodis | 1.5.1. Moka skauto įžodį, geba paaiškinti jo reikšmę |

| | |
|-------------------------------------|---|
| | 1.5.2. Geba paaiškinti asmeninio įsipareigojimo Dievui, Tėvynei ir Artimui svarbą asmeniniam tobulėjimui, tolimesniam gyvenimui |
| 1.6. Skautų įstatai ir įsakymai | 1.6.1. Geba paaiškinti, kaip stengiasi gyventi pagal skautų įstatus ir įsakymus. |
| 1.7. Skautų šūkis ir pošūkis | 1.7.1. Žino bei supranta skautų šūkį, paaiškina skauto pareigas Dievui, Tėvynei ir Artimui 1.7.2. Žino bei supranta skautų pošūkį, pateikia keletą pavyzdžių, kaip skautas gali save lavinti, kad būtų |
| 1.8. Skautiškas metodas | 1.8.1. Žino, kas yra skautiškas metodas, geba jį apibūdinti 1.8.2. Žino pagrindinius skautiškojo metodo elementus, geba paaiškinti jų atliekamas funkcijas, kaip jie veikia kartu, kokios jų tarpusavio sąsajos |
| 1.9. Žemaitijos skautų organizacija | 1.9.1. Išsamiai susipažinęs su ŽSO įstatais ir nuostatais 1.9.2. Išsamiai susipažinęs su ŽSO narių ugdymo programa 1.9.3. Žino ŽSO struktūrą, geba ją pristatyti 1.9.4. Geba pristatyti ŽSO: pagrindiniai istorijos faktai, veikla, veiklos tikslas, atributika, tradicijos, struktūra, valdymas |
| 1.10. Vyresnieji skautai | 1.10.1. Žino, kas yra vyresnieji skautai (vyresnieji skautai broliai – skautai vyčiai, sesės – vyresniosios skautės, vyresnieji jūrų skautai – būdžiai, jūrų skautės – gintarės) |
| 1.11. Knygos | 1.11.1. Yra perskaitęs bent tris skautiškas knygas |
| 2. Santykis su Dievu | |
| 2.1. Religija | 2.1.1. Pažįsta didžiąsias pasaulio religijas, įvardija pagrindinius jų bruožus 2.1.2. Įvardija pagrindines savo religijos tikėjimo tiesas |
| 2.2. Bendruomenė | 2.2.1. Aktyviai dalyvauja vietos tikinčiųjų bendruomenės mišiose/pamaldose. 2.2.2. Geba suorganizuoti religinio pobūdžio renginį savo vienetė 2.2.3. Geba organizuoti diskusijas tikėjimo klausimais, religinių filmų aptarimus |
| 2.3. Malda | 2.3.1. Geba savarankiškai vadovauti maldai 2.3.2. Geba naudotis Šventuoju Raštu, analizuoja jo ištraukas 2.3.3. Geba pravesti meditaciją |
| 2.4. Šventieji globėjai | 2.4.1. Geba pravesti diskusiją savo skilties/draugovės nariams apie šventųjų globėjų pavyzdį |

| 3. Sveikatos priežiūra | |
|--------------------------------------|--|
| 3.1. Pirmosios pagalbos teikimas | <p>3.1.1. Geba teikti pirmąją pagalbą esant sunkiems sužeidimams (didelė, atvira žaizda), pritaikyti žinomus tvarstymo būdus</p> <p>3.1.2. Žino, kaip ir geba teikti pirmąją pagalbą skęstančiam</p> <p>3.1.3. Geba įvertinti pagrindinius gyvybės požymius (kvėpavimą, pulsą rieše, kakle), atlikti dirbtinį kvėpavimą</p> <p>3.1.4. Žino, kas yra anafilaksija, geba teikti pirmą pagalbą anafilaksinio šoko metu</p> <p>3.1.5. Žino, kas yra epilepsija ir geba teikti pirmąją pagalbą jos ar bet kokių kitokių traukulių tipų metu</p> <p>3.1.6. Moka naudotis defibriliatoriumi</p> |
| 3.2. Kraujavimas | 3.2.1. Žino, kaip stabdyti išorinį, vidinį, arterinį bei veninį kraujavimą |
| 3.3. Traumos | <p>3.3.1. Žino, kas yra trauma ir kaip elgtis jos metu</p> <p>3.3.2. Žino, kaip atpažinti sudėtingesnes traumas – galvos sutrenkimą, stuburo traumą, vidaus organų pažeidimą, trauminį šoką</p> <p>3.3.3. Geba organizuoti pagalbą sudėtingų traumų metu</p> |
| 3.4. Sveikas gyvenimo būdas | <p>3.4.1. Žino skirtingų narkotinių medžiagų poveikį žmogaus organizmui</p> <p>3.4.2. Žino emocinę paramą teikiančių linijų numerius (Vaikų linija, Jaunimo linija)</p> <p>3.4.3. Gali papasakoti jaunesniam skautui, kuo svarbus sveikas gyvenimo būdas ir kaip jo laikytis</p> <p>3.4.4. Žino, kas yra KMI ir geba jį įvertinti</p> |
| 3.5. Sveika mityba | <p>3.5.1. Žino pagrindines vitaminų grupes, kokiuose produktuose jie randami</p> <p>3.5.2. Pagal savo fizinius duomenis geba apskaičiuoti organizmui reikalingą kalorijų kiekį</p> |
| 4. Vertybės ir moralės normos | |
| 4.1. Vertybės | 4.1.1. Geba vadovautis dvasinėmis vertybėmis ir pateikti pavydžių iš savo gyvenimo |
| 4.2. Autoritetas | <p>4.2.1. Įvardija, kuo svarbus paklusnumas vyresnybei</p> <p>4.2.2. Pateikia vadovavimosi autoritetais pavyzdžių iš savo gyvenimo</p> <p>4.2.3. Įvardija autoritetus, kuriais vadovaujasi Lietuvos ir pasaulio skautai</p> |
| 4.3. Artimas | <p>4.3.1. Geba kurti santykius su aplinkiniais remdamasis meilės artimui principu</p> <p>4.3.2. Įvardija sąžiningumo ir garbės žodžio svarbą</p> <p>4.3.3. Geba paaiškinti tolerancijos (kiekvienai religijai, rasei, tautybei ir pan.) svarbą visuomenėje ir skautybėje</p> <p>4.3.4. Apibūdina orumo sąvoką ir žmonių lygybės</p> |

| | | |
|--|--|--------------------------------------|
| | | svarbą nepaisant socialinių skirtumų |
| 5. Gamtos pažinimas ir gamtosauga | | |
| 5.1. Augmenija | 5.1.1. Žino 7 laukinius augalus ir jų dalis, kurios tinka maistui. 5.1.2. Geba pasidaryti salotas, sriubą, troškinį iš aplinkui esančių augalų 5.1.3. Žino, kaip gali praktiškai panaudoti augalus skautiškoje buityje 5.1.4. Atskiria samaną nuo kerpių. | |
| 5.2. Gyvūnija | 5.2.1. Žino, kokie ropliai ir varliagyviai sutinkamai Lietuvoje, o apie 1 rūšį geba papasakoti (būdinga gyvenamoji vieta, elgsena, mityba, šeimos struktūra, santykis su žmogumi) 5.2.2. Žino po 2 gyvūnų ir augalų invazines rūšis Lietuvoje, paaiškina jų keliamą pavojų vietos faunai ir florai 5.3.1. Atpažįsta šerną, lūšį ir barsuką bei žino jų gyvenimo ypatumus: koks vaidmuo gamtoje, būdinga gyvenamoji vieta, elgsena, mityba ir šeimos struktūra, santykis su žmogumi | |
| 5.3. Ekologija | 5.3.1. Geba pagal vyraujančias kerpes nustatyti aplinkos užterštumą 5.3.2. Žino naudojamų (stovykloje, namuose) buitinių cheminių medžiagų daromą žalą gamtai ir kaip ją sumažinti | |
| 5.4. Aplinkos apsauga (Gamtosauga) | 5.4.1. Žino kas yra <i>Natura 2000</i> , geba įvardyti arčiausiai esančią <i>Natura 2000</i> teritoriją ir geba nusakyti, kuo ši teritorija svarbi 5.4.2. Suorganizuoja gamtos puoselėjimui skirtą akciją: aplinkos tvarkymo, medžių sodinimo, inkilų įkėlimo ar kt. | |
| 5.5. Pėdsakystė | 5.5.1. Žino katinio žinduolio – lūšies – pėdsakams būdingus bruožus ir geba schematiškai nubraižyti 5.5.2. Geba realiai grunte atpažinti ir priskirti pėdsakus atitinkamai šuninių, katinų ar kanopinių žinduolių grupei 5.5.3. Pagal kankorėžio apgraužimą skiria, koks gyvūnas tai padarė (paukštis, voverė ar smulkusis graužikas) 5.5.4. Geba pagaminti gipsinį pėdsako muliažą | |
| 5.6. Vandens telkiniai | 5.6.1. Domisi arčiausiai esančiu vandens telkiniu, jo gamtine svarba, vyraujančiomis augalų ir gyvūnų (žuvų, paukščių ir žinduolių) rūšimis, taip pat saugomomis vandens augalų ir gyvūnų rūšimis | |
| 5.7. Gamtamokslis | 5.7.1. Žino ir geba papasakoti apie Birutę Galdikas ir jos nuopelnus pasaulyje ir Lietuvoje | |

| | |
|--|---|
| | 5.7.2. Perskaito žurnalą/knygą ar peržiūri dokumentinį filmą, susijusį su gamta |
| | 5.7.3. Suorganizuoja (arba prisideda prie organizavimo) draugovės nariams išvyką į gamtos muziejų arba saugomą teritoriją (rezervatą/regioninį parką/nacionalinį parką) |
| 6. Skautas gamtoje | |
| PIONERIJA | |
| 6.1. Stovyklavietės įrengimas | 6.1.1. Žino pagrindinius skautų stovyklos statinius ir geba pasakoti, kaip įrengti skautų stovyklą |
| 6.2. Apraišų gamyba iš virvės | 6.2.1. Moka pats ir gali kitą pamokyti, kaip iš virvės pasigaminti apraišus saugiam nusileidimui virve 6.2.2. Žino, kuo skiriasi ir kada naudojama statinė ir dinaminė virvė |
| 6.3. Mazgai dideliems statiniams | 6.3.1. Moka tinkamai rišti mazgus ir surišti stambius rąstus, kai statomas didelis statinys. (bokštas, pastogė, tiltas) |
| 6.4. Nusileidimas nuo stataus skardžio | 6.4.1. Žino, kaip naudotis virvėmis nusileidžiant nuo stataus skardžio |
| LAUŽAI | |
| 6.5. Programiniai laužai | 6.5.1. Moka sukrauti programinį laužą (aukštesnį nei 2 m.), gali paaiškinti jo konstrukciją |
| 6.6. Žemės sušildymo, atšildymo laužas | 6.6.1. Moka sukrauti laužą, kai siekiama sušildyti žemę nakvynei |
| MAISTO GAMINIMAS | |
| 6.7. Mėsos, žuvies kepimas ant laužo | 6.7.1. Geba papasakoti, kaip ant laužo iškepti mėsą ar žuvį 6.7.2. Žino, kada mėsa, žuvis laikoma tinkamai termiškai apdorota |
| 6.8. Maitinimo organizavimas | 6.8.1. Geba papasakoti, kaip turi būti organizuojamas maitinimas dideliuose žygiuose ir stovyklose 6.8.2. Moka sudaryti meniu ir paskaičiuoti reikalingų produktų kiekius |
| ŽYGIŲ, STOVYKLŲ ORGANIZAVIMAS | |
| 6.9. Žygių ir stovyklų organizavimas | 6.9.1. Geba detalčiai paaiškinti, kaip turi būti organizuojami žygiai ir stovyklos 6.9.2. Moka sudaryti kelių dienų žygio maršrutą |
| 6.10. Žygių, stovyklų programa | 6.10.1. Geba parengti skautų stovyklos, žygio programą atsižvelgdamas į skautybės tikslus |
| ORIENTAVIMASIS | |
| 6.11. Orientavimasis tamsiu paros metu | 6.11.1. Naudodamasis žemėlapiu ir kompasu, geba vesti žygį tamsiu paros metu |
| 6.12. Orientavimosi trąsos įrengimas | 6.12.1. Geba parengti jaunesniems skautams mokomąją orientavimosi trasą |
| SAUGUS ELGESYS | |
| 6.13. Pagalbos organizavimas | 6.13.1. Geba papasakoti, kaip stovyklos, žygio metu organizuoti pagalbą nutikus nelaimei |
| 6.14. Susitikimai su negatyviai | 6.14.1. Žino, kaip elgtis, jei susiduriama su negatyviai |

| | | |
|--------------------------------------|---|--|
| | nusiteikusiai asmenimis | nusiteikusiai asmenimis, kada ir kaip kviesti policiją |
| | 6.15. Elgesys patekus į medžioklės vietą | 6.15.1. Žino, kaip elgtis, kai žygio metu patenkama į vietą, kurioje vyksta medžioklė |
| | 6.16. Saugus elgesys stovykloje, žygyje tamsiu paros metu | 6.16.1. Žino, kaip elgtis stovykloje, žygyje tamsiu paros metu, geba įvardyti pavojus |
| | 6.17. Instruktavimas | 6.17.1. Geba jaunesnius skautus instrukuoti dėl saugaus elgesio žygio, stovyklos metu |
| | 6.18. Nelaimingų atsitikimų prevencija | 6.18.1. Geba papasakoti apie prevencines priemones, reikalingas norint užtikrinti saugą ir sveikatą žygių ir stovyklų metu |
| IŠGYVENIMAS GAMTOJE | | |
| | 6.19. Virvės gamyba | 6.19.1. Moka iš gamtoje randamų medžiagų supinti virvę |
| | 6.20. Vandens distiliavimas | 6.20.1. Moka pasigaminti vandens valymo įrenginį 6.20.2. Žino, kaip gamtinį vandenį paruošti gėrimui |
| | 6.21. Orientavimasis be kompas ir žemėlapių | 6.21.1. Pagal saulę ir augalus geba nustatyti šiaurę |
| | 6.22. Ugnies užkūrimas panaudojant elektros bateriją | 6.22.1. Naudodamasis baterija geba užkurti laužą |
| | 6.23. Reikalingiausi daiktai žygyje | 6.23.1. Žino, kokius 3 daiktus pasiimtų su savimi į trijų parų išgyvenimo žygį |
| METEOROLOGIJA | | |
| | 6.24. Klimatas | 6.24.1. Žino klimato kaitos priežastis, jos poveikį gamtai ir žmogui |
| | 6.25. Meteorologinių žemėlapių pritaikymas | 6.25.1. Remiantis meteorologiniais žemėlapiiais, geba nustatyti savo gyvenamosios vietovės vidutinę temperatūrą, vyraujančią kritulių kiekį, vėjo greitį ir kryptį, saulės spindėjimo trukmę ir žino tokio vietos klimato priežastis |
| | 6.26. Higrometras | 6.26.1. Geba pasigaminti higrometrą ir apskaičiuoti santykinę drėgmę; nustatyti jutiminę temperatūrą ir rasos tašką bei žino šių rodiklių svarbą |
| | 6.27. Meteorologinė aikštelė | 6.27.1. Geba gamtoje įrengti meteorologinę aikštelę ir atlikti stebėjimus |
| 7. Saviraiška ir kūrybingumas | | |
| | 7.1. Tautosaka | 7.1.1. Geba praveisti 3 liaudiškus žaidimus/ ratelius |
| | 7.2. Žaidimai | 7.2.1. Geba praveisti bent 2 jutimų, atminties ir kitų gebėjimų lavinimo žaidimus 7.2.2. Geba praveisti bent 2 skautiškų kliūčių lenktynes 7.2.3. Geba praveisti bent 1 naktinį žaidimą |
| | 7.3. Dainos, šūkiai ir skanduotės | 7.3.1. Geba sukurti bent vieną žygio skanduotę |
| | 7.4. Sueigos ir renginiai | 7.4.1. Praveda bent 2 sueigas kitai skilčiai 7.4.2. Geba suorganizuoti ir praveisti bent vieną renginį draugovės mastu 7.4.3. Padeda suorganizuoti ir praveisti bent vieną |

| | | |
|--|--------|---|
| | | renginį organizacijos mastu |
| | 7.4.4. | Suorganizuoja ir praveda vakaro laužą |
| 7.5. Skautiškieji darbai | 7.5.1. | Moko kitus, kaip pagaminti žiedą kaklaskarei |
| | 7.5.2. | Geba iš virvelių nupinti žuvytę |
| 8. Tautiškumas ir pilietiškumas | | |
| 8.1. Krašto pažinimas | 8.1.1. | Geba pristatyti kitiems savo gyvenamąjį kraštą: istorija, lankytinos vietos, svarbūs įvykiai ir t.t. |
| 8.2. Ženkliai, simboliai | 8.2.1. | Yra susipažinęs su Lietuvos valstybinės vėliavos protokolu |
| 8.3. Tradicijos, papročiai, dainos | 8.3.1. | Moka bent dviejų, skautiškų, Lietuvą branginančių, dainų žodžius (pvz.: „Atgimė tėvynė, gimėme ir mes“, „Laužai liepsnoja vakaruos“, „Dievui, tau tėvynė, ir žmonijai“) |
| | 8.3.2. | Moka 10 lietuvių liaudies dainų |
| | 8.3.3. | Geba papasakoti, kuo lietuviai išsiskiria iš kitų tautų |
| 8.4. Įžymūs asmenys | 8.4.1. | Yra susipažinęs su LR teikiamais apdovanojimais (ordinais) už nuopelnus |
| | 8.4.2. | Geba įvardinti bent tris lietuvius, apdovanotus už nuopelnus Lietuvai ir papasakoti, už ką jie apdovanoti |
| 8.5. Atsakomybė prieš savo Tėvynę | 8.5.1. | Supranta, ką reiškia tarnauti Tėvynei ir geba papasakoti, kaip tai pasireiškia asmeniniame gyvenime |
| | 8.5.2. | Supranta, kas yra tautinė kultūra ir ją puoselėja |
| | 8.5.3. | Suvokia tautų globalizacijos naudą šaliai ir pavojus tautinei kultūrai |
| | 8.5.4. | Žino apie visuomenės nuomonės išraiškos formas, geba apie jas papasakoti (balsavimas, paradai, protestas, mitingas, streikas) |



Kokia literatūra padės įgyvendinti programą?

1. Robert Baden – Powell “Skautybė berniukams”
2. Rudokaitė K. “Pasidaryk pats”,Venta: “Saulės” vyresniųjų skaučių būrelis, 2017
3. “Ugdomieji užsiėmimai skautams”, Vilnius, 2012
4. <http://zemaitijoskautai.lt>
5. http://www.am.lt/files/Raudonoji_knyga.pdf